

**Hajdú-Bihar Megyei
Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság
4024 Debrecen, Vármegyeháza u. 9.
4002 Pf.: 139. Tel.: (52) 310-333, Fax: (52) 413-338**

**2004. évi beszámoló
a Hajdú-Bihar Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság tevékenységéről**

Beszámolási időszak: 2004. január 1-től 2004. december 31-ig.

A bizottság összetétele:

- 1 fő vezető (Buzás Tibor – főállás)
- 1 fő gyermekvédelmi ügyintéző asszisztens (Karacsné Fazekas Rozália – főállás)
- 3 fő szociális munkás- családgondozó (Boros Anikó, Szabó Anikó, Bálint Miklós - főállásúak)
- 2 fő klinikai szakpszichológus (Makónyi Judit - főállás, Molnárné Oláh Erika – osztott munkakörben)
- 2 fő pszichológus (Ferenczi Beáta, Tóth Edit - osztott munkakörben)
- 2 fő gyermekpszichiáter (Dr. Szabó Edit, Dr. Kovács László - .megbízással)
- 2 fő gyermekgyógyász szakorvos (Dr. Szabó Magdolna, Dr. Kósa Katalin - megbízással)
- 2 fő gyógypedagógus (Csongrádi Barbara – osztott munkakörben, Fodorné Mező Ágnes - megbízással)

Összesen: 15 fő

2004. október 15-től Tóth Edit munkaviszonya a TGYSZ-nél megszűnt, a helyén Palotainé Lovas Flóra pszichológus dolgozik. Mivel Tóth Edit tagja volt a bizottságnak (osztott munkakörben), ezért Palotainé Lovas Flóra bizottsági tagságára is szükség van. Ennek egyeztetése a fenntartóval folyamatban van.

Statisztikai adatok:

- 1) Összes elvégzett vizsgálat száma: 865
Ebből: - esetfelmérő vizsgálat: 298
 - pszichológiai vizsgálat: 271
 - gyermekorvosi vizsgálat: 271
 - gyermekpszichiátriai vizsgálat: 12
 - gyógypedagógiai vizsgálat: 13

- 2) A vizsgálatok alapján elkészített szakvélemények száma: 277
- 3) Ezeken kívül egyéb gyámhivatali megkeresésekre, vizsgálatok elvégzése nélkül készült vélemények, javaslatok, észrevételek száma: 12 (ebből 2 esetben ideiglenes hatályú elhelyezés, 10 esetben egyéb eljárás, azaz gondozási hely megváltoztatása, nevelés megszüntetése, felülvizsgálati eljárás, speciális szükséglet megállapítása vagy kizárása miatt került sor)
- 4) Az elkészült szakvélemények megoszlása ügytípusok szerint:
- ideiglenes elhelyezés esetén: 234
 - nevelésbe vételi eljárás esetén: 32
 - egyéb eljárás (felülvizsgálat, gondozási hely változtatás, nevelés megszüntetése, speciális szükséglet megállapítása céljából): 9
 - tartós nevelésbe vételt követően: 1
 - speciális szükséglet éves kontrollvizsgálata: 1
 - Összesen: 277 szakvélemény

Kiegészítés: Bizottságunk összesen 260 ideiglenesen elhelyezett, 33 nevelésbe vételi- és 27 egyéb eljárással érintett gyermek ügyével foglalkozott. 1 gyermek esetében a tartós nevelésbe vételét követően került sor a vizsgálatokra, 1 főnél éves kontrollvizsgálatok történtek. Ez összesen 322 gyermek ügye.

A 322 gyermekből 277-ről készült szakvélemény, mert 33 fő ideiglenesen beutalt gyermek elhelyezését a gyámhivatalok még a vizsgálatok megkezdése előtt megszüntették, 12 gyermekről (2 fő ideiglenesen elhelyezett, 10 fő egyéb eljárással érintett) pedig nem készítettünk szakvéleményt, hanem javaslatot tettünk záradék, vagy levél formájában, mert korábban már készült szakvélemény a gyermekekről, vagy más ok miatt nem volt indokolt a vizsgálatok elvégzése.

A korábbi időszakban előfordult, hogy a gyámhivatali megkeresések hiányában felesleges vizsgálatok elvégzésére és ezekből szakvélemények elkészítésére került sor. Ilyen az idén már kevesebb volt, de még mindig 17 vizsgálat és 2 komplex szakvélemény elvégzése illetve elkészítése történt meg feleslegesen amiatt, mert a gyámhivatalok nem értesítették a bizottságot arról, hogy ezekre nem tartanak igényt. 2004. október 1-től bizottságunk kizárólag gyámhivatali megkeresésekre végez vizsgálatokat, és készít szakvéleményt.

- 5) A bizottság a fenti szakvéleményekben a gyermekeknel:
- 13 esetben állapított meg speciális szükségletet (ebből 5 gyermek elhelyezését javasoltuk a minisztérium speciális gyermekotthonaiba),
 - 119 esetben különleges szükségletet (életkora miatt: 67 fő, eltérő értelmi képessége okán: 43 fő, tartós betegsége miatt: 9 fő),
 - 60 esetben nem javasolta a nevelésbe vételt.

Kiegészítés: Az utóbbi 60 gyermekből 8 fő még ez éven belül újra visszakerült a szakellátásba. (Sajnos valamennyi esetben azt tapasztaltuk, hogy a hazakerülés után nem történtek meg azok a beavatkozások és javaslatok, amelyek a szakvéleményben szerepeltek. Így a problémák óhatatlanul megoldatlanok maradtak.)

- 6) A bizottságnál 2005-re áthúzódó ügyek száma 43 gyermeket érint, amiből 35 ideiglenes hatályú elhelyezéssel, 6 nevelésbe vételi eljárással, 2 egyéb hivatali eljárással érintett.
- 7) A gyermekek ügyében érkezett gyámhivatali megkeresések száma - különböző erőfeszítéseink következtében - az idén javuló tendenciát mutat. A 289 gyermekből, akikről szakvélemény (277) vagy javaslat (12) készült 126 esetben érkezett számunkra a gyámhivataloktól megkeresés, ami azt jelenti, hogy 163 esetben nem kérték a hivatalok a vizsgálatokat és a véleményeket. A gyámhivatalokkal egyeztetjük, ill. az egyes konkrét eseteknél levélben is jelezzük, hogy a jövőben a vizsgálatokat csak megkeresésre végezzük el, és kérjük a vizsgálatokhoz való felkészüléshez a megfelelő iratanyag rendelkezésünkre bocsátását is.
- 8) A bizottság ebben az évben fentiekén kívül a szakszolgálat nyilvántartásában lévő, a szakellátásban gondozott különleges szükségletű gyermekek feltárása érdekében, továbbá a különleges szükséglet megállapítása céljából végzett tevékenységet. Ez külön erre a célra kidolgozott módszer alapján került lebonyolításra (ezt a módszert szinte valamennyi megye és a főváros is átvette alkalmazásra tőlünk).
Javaslat készült 386 gyermekről (ebből 77 gyermekről komplex szakvélemény is készült, 34 még tavaly, 43 az idén), és további 109 gyermekről pedig komplex szakvélemény.
Összesen: 386+ 109 = 495 gyermekről állapítottuk meg, hogy különleges szükségletűek.
(A következő évben ugyanezt a tevékenységet tervezzük elvégezni a vélhetően speciális szükségletű gyermekek esetében is, hogy e kérdésben is tiszta képet lássunk a megyében. Ez a munka más módszerrel végezhető el, mint a különleges szükségletű gyermekek esetében történt, hiszen valamennyi speciális szükségletre utaló tünetet mutató gyermekkel ötféle vizsgálatot kell majd elvégeznünk a javaslat kialakításához.)

A 495 FŐ KÜLÖNLEGES SZÜKSÉGLETŰ GYERMEK ELLÁTÁSI IGÉNYÉNEK OKAI:

- Eltérő értelmi képesség:	248 fő
- Tartós betegség:	45 fő
- Életkor:	147 fő
- Eltérő értelmi képesség és tartós betegség:	33 fő
- Eltérő értelmi képesség és tartós betegség és életkor:	2 fő
- Életkor és tartós betegség:	19 fő
- Más fogyatékoság:	1 fő
Ö S S Z E S E N :	495 fő

Azoknál a különleges szükségletű gyermekekről, akikről korábban komplex szakvélemény is készült, 27 fő esetében azt is észrevételeztük, hogy a jelenlegi gondozási helyük nem megfelelő a számukra (az Elhelyezési Osztálynak és a Gyámi-gondozói Tanácsadó Osztálynak írásban jeleztük ezt).

A speciális szükségletű gyermekek esetében ez a probléma 9 főt érintett.

A fenti tevékenységek mellett a bizottság tagjai részt vettek különböző szakmai megbeszéléseken, fórumokon, a gondozási helyekkel, a gyermekjóléti szolgálatokkal, gyámhivatalokkal és az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsággal történő együttműködés fejlesztése céljából.

A TGYSZ-en belül - amennyiben indokolt - az elhelyezési értekezleteken, más osztályok értekezletein szintén gyakori a részvétel. Továbbra is segítjük más megyében működő bizottságok tevékenységét, és a bizottság vezetője egy országos munkacsoport tagjaként is dolgozik azon, hogy a szakértői bizottságok egységes alapelvek, célok és hasonló feltételek mellett végezhesék a tevékenységüket. Ezzel párhuzamosan a bizottság vezetője részt vesz a szakszolgálatok számára készülő módszertani útmutató írásában és szerkesztésében. Ez évben a bizottság tagjai közül ketten FIKSZ tréninget végeztek, egy fő pedagógus szakvizsga mentálhigiénés specializációval egyetemi képzésen vesz részt, két fő klinikai szakpszichológusi képzésre jár, a bizottság vezetője pedig szociális szakvizsgát tett. Igyekszünk felhasználni a különböző továbbképzések és konferenciák adta lehetőségeket is a folyamatos szakmai fejlődéshez.

Egy, másfél éven belül az alap- ill. szakellátás társintézményeinek meghívásával szakmai nap megtartását tervezzük. Ekkorra szeretnénk elkészíteni az eddig készült szakvéleményeink alapján szakmai elemzésünket, amellyel a vizsgált gyermekek bekerülésének okait (külön is elemezve ezt az abuzust elszenvedett gyermekek esetében), a családi-szülői háttér jellemzőit, szociális helyzetét (kapcsolati zavarok) kívánjuk bemutatni, továbbá az esetükben tett terápiás javaslatokat és az elhelyezés formájára tett javaslatainkat összegezzük majd.

Debrecen, 2005. január 21.

Buzás Tibor
a bizottság vezetője